

Недбайло І.І.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Боднар О.А.**, к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ САНАЦІЇ ТА БАНКРУТСТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Сільськогосподарські підприємства можуть зіткнутися з фінансовими труднощами, які призводять до банкрутства. Однак, специфіка сільськогосподарського виробництва визначає особливості процесів санації та банкрутства, що необхідно враховувати для ефективного управління підприємствами в цій сфері.

Значна кількість чинників впливає на становище підприємства та призводить до того, що велика частина фінансово стійких та потенційно платоспроможних підприємств банкрутує. Тому, процесом фінансового оздоровлення підприємства, спрямований на відновлення платоспроможності і покриття збитків є санація [1, с. 87].

Так, причинами фінансових труднощів на підприємстві може виступати безліч факторів, наведемо деякі з них [2, с. 4]:

- сезонність виробництва – коливання у виробничій діяльності та грошових надходженнях протягом року призводять до потреби у позикових коштах для підтримки операцій;

- природні умови та кліматичні ризики – непередбачуваність погодних умов, зокрема посухи, заморозки, надмірні опади призводять до втрати врожаю, відповідно й до зниження доходів;

- нестабільність ринкових цін – коливання цін на аграрну продукцію на внутрішніх та зовнішніх ринках призводять до зміни у доходах та рентабельності підприємства;

- валютні коливання – зміни курсу валют, вплив на вартість імпортованих матеріалів та обладнання призводять до підвищення витрат на виробництво та зменшення прибутків;

- висока конкуренція з боку імпортованих товарів та великих агрокомпаній може призвести до втрати частки ринку;

- недостатнє фінансування – відсутність інвестицій для модернізації виробництва та технологій.

Важлива роль під час здійснення санації сільськогосподарських підприємств належить заходам фінансово-економічного характеру, які полягають у фінансових відносинах, які виникають під час пошуку, акумулювання та використання фінансових ресурсів для оздоровлення підприємства. Фінансова санація здійснюється для покриття поточних збитків та уникнення їх виникнення в майбутньому, підвищення та збереження

ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств, зменшення обсягу заборгованості, покращення структури оборотного капіталу та створення фінансових фондів для забезпечення здійснення санаційних заходів виробничо-технічного характеру [3, с. 290].

Банкрутство сільськогосподарських підприємств регулюється спеціальними нормами, які враховують специфіку агробізнесу. Воно може призвести до ліквідації підприємства, але також можлива реструктуризація, що дозволяє зберегти робочі місця.

Банкрутство сільськогосподарських підприємств може мати негативні наслідки для економіки регіону, зокрема, зниження зайнятості. Зниження обсягів виробництва може призвести до нестачі продуктів на ринку. Ліквідація підприємств може вплинути на навколишнє середовище, зокрема на земельні ресурси.

Санація сільськогосподарського підприємства вводиться на строк до закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт з урахуванням часу, необхідного для реалізації сільськогосподарської продукції. Зазначений термін не може перевищувати п'ятнадцяти місяців. У разі, якщо протягом строку санації погіршилося фінансове становище сільськогосподарського підприємства у зв'язку із стихійним лихом та іншими несприятливими умовами, строк санації може бути продовжений на один рік [4, с. 192].

Таким чином, санація та банкрутство сільськогосподарських підприємств мають свої специфічні особливості, які зумовлені ризиками, притаманними аграрному сектору. Для успішної санації важливо залучати не лише фінансові ресурси, але й сучасні технології та інноваційні підходи до ведення бізнесу. Підприємства повинні активно співпрацювати з державними структурами та кредиторами для забезпечення стійкості та відновлення фінансової стабільності.

Розробка комплексних стратегій управління ризиками, що дозволять мінімізувати вплив негативних факторів, підвищення фінансової грамотності керівників сільськогосподарських підприємств щодо можливостей санації та управління боргами та залучення наукових досліджень для впровадження інновацій у виробничі процеси могли б значно підвищити економічний рівень підприємства та забезпечити зростання його конкурентоспроможності на ринку.

Список використаних джерел:

1. Пігуль Н.Г., Семенець В.П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 21. С. 86-92.
2. Каращенко В.С., Рибіцький О.Л. Ефективне управління фінансовими ресурсами у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. С. 1-13.
3. Носань Н.С. Роль фінансової санації сільськогосподарських підприємств в умовах кризового стану: регіональний аспект. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 11. С. 288-293.
4. Марченко К.Ю., Демченко І.В. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств. *Розвиток економічних інструментів досягнення сталого розвитку*. 2020. С. 192.